

6-11-197/202

II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

CÍM: 3530 MISKOLC, GÖRGEY U. 11. - POSTA: 3501 MISKOLC, PF. 176.
TEL.: 46/303-120 - FAX: 46/340-448 - RAKOCZI@RFMLIB.HU - WWW.RFMLIB.HU

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár tájékoztatója a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében

Pálháza
település számára
2019-ben nyújtott szolgáltatásokról

BEVEZETÉS

Az 1997. évi CXL. törvény 64. § értelmében Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistépülési könyvtári ellátásának megszervezése és az ellátás folyamatos biztosítása a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár feladata, melyet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013 (V. 31.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően alakított ki.

A jogszabályok szerint az 5500 főnél kisebb lélekszámú települések önkormányzatai a kötelező könyvtári ellátást nemcsak nyilvános könyvtár fenntartásával, hanem a megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybevételevel is teljesíthetik. Megyénkben 2019-ben 327 település élt ezzel a lehetőséggel és vette igénybe ezt a szolgáltatást. Könyvtárbuszos ellátást 17% település igényelt, míg az önkormányzatok 83%-a arra törekedett, hogy helyben biztosítsa a könyvtári szolgáltatásokat, a közösségi tér nyújtotta lehetőségeket.

A rendeletben megfogalmazottak maradéktalan betartása mellett a szolgáltatásszervezés során törekedtünk a megye sajátosságainak (településszerkezet, demográfia, hátrányos helyzet) és a helyi igényeknek a figyelembe vételére. A törvény szellemének megfelelően legfontosabb alapelvünk a gazdaságos és hatékony üzemeltetés, ezért 8 nagyobb városi könyvtárral szolgáltatás-megosztási szerződés keretében működünk együtt, két kistérségben pedig könyvtárbuszszal láttuk el a feladatokat, vittük helybe a könyvtári szolgáltatásokat. 2019 októberétől az EFOP-4.1.8-16-2017-00026 kódszámú projektben 68.849.000 Ft+ÁFA elnyert Európai Unió támogatással egy modern, korszerűen felszerelt könyvtárbuszt indítottunk 27 kistépülésre. A 21. század technológiájával felszerelt busz lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű települések lakóinak magasabb szintű könyvtári szolgáltatások elérésére, az élethosszig tartó tanulásra.

A feladatokat 11 fős Terület-ellátási csoport látja el, a területi referensek munkáját a megyei hálózati igazgatóhelyettes irányítja.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a költségvetési törvényben meghatározottak szerint a megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésére 2019-ben 254.791.160 Ft állami támogatásban részesült. A költségvetési forrás felhasználását szigorú tervezés mellett, a települések igényeit is figyelembe véve, előzetes helyzetfelmérést követően végeztük. Ennek során alapidokumentumként használtuk a 39/2013. (V. 31.) EMMI rendeletben meghatározottakat, így valamennyi beszerzést, fejlesztést a megyei hatókörű városi könyvtár koordinál, s a forráskezelést is központilag bonyolítjuk. Valamennyi árajánlatkérés, megrendelés, számlakezelés a szolgáltató intézményben zajlott, biztosítva a források hatékony felhasználását, átláthatóságát, a nyilvántartások egységességét.

A forrásfelhasználás során több alkalommal közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le, hisz a dokumentum-beszerzési, a bútor- és informatikai eszközfejlesztés keretösszege ezt kötelezővé tette. A dokumentum-beszerzést kiemelten kezeltük, s jelentős összeget fordítottunk a folyóiratok megrendelésére, a 2019. évi előfizetésekre, figyelembe véve a helyi igényeket is. A könyvek szállítását, mint a közbeszerzési eljárás nyertese, a Könyvtárellátó Közhasznú Kft. végezte.

A KSZR működtetésére rendelkezésre álló állami forrás jelentős részét a településeken igénybe vehető szolgáltatásokra, azok fejlesztésére használtuk fel, de jelentősebb beruházásokra is sor került. Valamennyi település dokumentum-ellátása mellett arra törekedtünk, hogy biztosítsuk a könyvtári, információs és közösségi terek informatikai ellátottságát, bővítsük eszközparkját, így nagy összegű beszerzésekre is sor került. Kisebb bútorok, berendezési tárgyak és elektronikai eszközök vásárlásával javítottuk a települési könyvtárak szolgáltató képességét.

Az egységes arculat, az egységes megjelenés érdekében központilag biztosítjuk az információs táblákat, biankó plakátokat, szóróanyagokat. Ezzel is igyekszünk népszerűsíteni a településeken igénybe vehető könyvtári szolgáltatásokat, az ott megszervezett, központilag koordinált programokat, felhasználóképzéseket, és egyéb eseményeket.

A TELEPÜLÉS KÖNYVTÁRELLÁTÁSI HELYZETE

A könyvtár elhelyezése, az épület adottságai és a belső terek állapota a szolgáltatások biztosítására alkalmas.

A könyvtár heti 6 nap összesen 25 órában tart nyitva, ami a jogszabályi előírásoknak megfelel.

A beiratkozott olvasók száma 283 fő, a személyes, helyben használat 10788 alkalom volt. 2019-ben a használók 23741 db könyvet vagy folyóiratot kölcsönöztek, helyben pedig 2594 db dokumentumot használtak.

Megjegyzés: az internet sávszélessége a legtöbb településen nem megfelelő. A minőségi szolgáltatás biztosításához elengedhetetlen, a gépi kölcsönzés bevezetésének pedig alapvető feltétele. A fűtés sok helyen nem megbízhatóan megoldott.

A KSZR KERETÉBEN NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Gyűjteményszervezés

A településre 193 db dokumentumot helyeztünk ki 378.732 Ft értékben. 2019-ben a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. 38 %-os kedvezményt biztosított a könyvtári szolgáltatóhelyek számára vásárolt könyvek esetében, így a meghatározott beszerzési keretből nagyobb darabszám vásárlására nyílt lehetőség. A települések többségének igénye szerint a könyvek tartós letétként kerültek kihelyezésre. A könyvtár számára 8-féle folyóiratot fizettünk elő 108.342 Ft értékben.

Könyvtárközi kölcsönzés

E szolgáltatás keretében valamennyi, a magyar könyvtári rendszerben fellelhető dokumentumhoz biztosítjuk a hozzáférést. Igény esetén a település könyvtárosa e-mailben, vagy telefonon jelzi, hogy mely könyvre, folyóiratcikkre van szükség. A területi referens postán kiküldi a kért könyvet a településre, amit a könyvtár munkatársa a határidő (3 hét) lejártá után válaszborítékban juttat vissza könyvtárunk részére.

Ez a **Válaszküldemény** szolgáltatás ingyenes, a postaköltséget könyvtárunk fizeti.

A település nem élt ezzel a lehetőséggel.

Információs szolgáltatás

A lakosság korrekt tájékoztatását, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését kiemelt feladatunknak tekintjük, ezért jelentős összeget fordítottunk az igényes információs anyagok, biankó plakátok,

szórólapok előállítására is. A Megyei Tudástár portálon elhelyezett, s innen letölthető blankó plakátok, meghívók és egyéb anyagok további közvetlen segítséget jelentenek a könyvtáraknak. A nyomdai úton előállított propagandaanyagok és a könyvtári épületek homlokzatára került információs táblák szintén az állami támogatásnak köszönhetően készültek el. Könyvtárunk Helyismereti gyűjteménye gyűjti a településre vonatkozó információkat, melyek mindenki számára elérhetőek a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban.

Közösségi szolgáltatások

A lakosság érdeklődésének felkeltése, az olvasáskultúra fejlesztése, a közösségi élet fellendítése érdekében rendezvényeket szerveztünk a gyermekek és felnőttek számára. A programokat az igények felmérését követően - a könyvtáros és az önkormányzat javaslatait figyelembe véve - szervezzük.

A település lakossága 2019-ben a Czabányi Attila irodalmi műsorán két alkalommal, Kiss Kata Zenekar koncertjén és Dóczi Henrietta zenés, irodalmi műsorán vehetett részt. Az előadásokra 181.730 Ft összeget fizetett ki könyvtárunk.

Szakmai képzés, továbbképzés

2019-ben a szolgáltatások biztosításában közreműködő II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár munkatársa személyes látogatások alkalmával, e-mailben vagy telefonon többször nyújtott támogatást, módszertani segítséget a települési könyvtár számára.

A szakmai dokumentumok adminisztrációja és a statisztikai adatszolgáltatás még mindig gondot jelent a szolgáltatóhelyeken dolgozó kollégáknak, ezért 2019. decemberében 2 napos alapfokú könyvtárosképzést tartottunk, ahol erre is felhívtuk a kollégák figyelmét.

A hagyományokhoz híven októberben az Őszi Könyvtári Napok keretében megyei könyvtáros találkozót szerveztünk, melyre meghívtuk a Könyvtári, Információs és Közösségi Helyeken dolgozó kollégákat. A 14. Könyvtáros Találkozót Encsen rendeztük meg. A szakmai napon az előadó dr. Baracsi Katalin, internetjogász Iránytű a digitális mindennapokhoz című előadását hallgathatták meg a kollégák. A részvétel ingyenes volt, az útiköltséget a kistelepeleéseken dolgozók részére megtérítettük.

Az évenként megrendezésre kerülő megyei könyvtáros találkozó, az egyik legfontosabb találkozási lehetőség a kistelepeleéseken is szolgálatot teljesítők számára. A kistelepeleésen dolgozó munkatársak bepillanthatnak a könyvtári feladatokba, kézműves-foglalkozásokon vehetnek részt, megismerhetik egymás munkáját, kapcsolatokat építhetnek. A kistelepeleések "könyvtárosainak" jelenléte elvárt a rendezvényen, a tapasztalatcsere segíti további munkájukat.

Eszközbeszerezés

Egy 2013-ban készült fejlesztési terv alapján, rögzített ütemezés szerint fejlesztjük a kistelepeleési könyvtárak eszközparkját. Arra törekszünk, hogy minden településen legyen két számítógép, és a szolgáltatásokhoz szükséges további technikai eszközök.

A vásárolt eszközök a megyei hatókörű városi könyvtár tulajdonában maradnak, csak a szolgáltatás részeként kerülnek ki a könyvtári terekbe. Az eszközök biztonságos megőrzése a könyvtár és a fenntartó felelőssége. A gépek távfelügyeletét, karbantartását a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár munkatársai végzik, gondoskodva a rendszer fenntartásáról, a szoftverek jogtisztaságáról, a biztonságos működésről is.

2019-ben a településre Genius hangfalat és karos vágógépet vásároltunk 22.390 Ft értékben.

Egyéb szolgáltatások

A napi munkához irodaszereket, nyomtatványokat évente kétszer vásároltunk. A helyi könyvtáros számára, kézműves foglalkozás tartására kreatív anyagokat 20.000 Ft értékben szállítottunk ki 2019-ben a településre.

Lehetőséget nyújtunk a Megyei Könyvtár olvasás-népszerűsítő és készségfejlesztő, rajzpályázataihoz. A Hahó Könyvtár/s/ak pályázat segítségével a település gyermekei 1 hetes táborozást nyerhetnek minden évben. Kérjük, népszerűsítsék ezt a szolgáltatásunkat is.

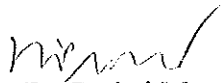
ÖSSZEGZÉS

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében a feladatellátásra biztosított állami támogatás hatékony felhasználásával a lehető legjobb, az adott településeken elvárt szolgáltatásokat igyekeztünk nyújtani az ott élők számára. A gazdaságosságot, hatékonyságot segítette a központi beszerzés, mert így – a magas kedvezményeknek, és az ÁFA visszaigénylésnek köszönhetően – magasabb értékben tudtuk a szolgáltatásokat biztosítani. A fenntartó önkormányzatok többségével szoros együttműködést sikerült kialakítani, részben közvetlenül, részben a városi könyvtárak közreműködésével. A legtöbb település vezetése elkötelezett a könyvtári feladatok ellátásában, biztosította a megfelelő környezetet, a szolgáltatóhelyek nyitvatartását, elérhetőségét, sokszor plusz anyagi ráfordítással (könyvtár felújítás, festés, karbantartás stb.). A közös munka eredményeként minőségi szolgáltatások érhetők el a földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül. A közösségi tér biztosításával a helyi közösségek megerősödhetnek, új közösségek alakulhatnak, nőhet a település megtartó ereje.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert nem csupán egy adott forrás, központi támogatás szétosztására hozták létre, hanem azért, hogy a megyei könyvtárakban fellelhető szakmai tudás, érték hozzáadásával, az intézmény működéséből adódó lehetőségek kihasználásával folyamatosan fejlesszük az elérhető szolgáltatásokat valamennyi érintett település vonatkozásában.

Miskolc, 2020. május 11.

Dr. Prokai Margit
igazgató